

T

ARİHÇİLERİN kutbu olarak anılan, dünyaca ünlü bilim adamı Prof. Dr. Halil İnalçık, Türkiye'nin en özel kütüphanelerinden birine sahipti. 2016'da vefat eden İnalçık'ın kitap sevgisinin genç yaşlarda başladığını biliyoruz. Öğrencisi olduğu Balıkesir Muallim Mektebindeki kütüphaneden Hasan Âli Yücel'in *Goethe*'sini aldığını ve bu kitabın hayatını değiştirdiğini vefatından önce verdiği bir röportajında anlatmıştı.

İnalçık, Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde lisans eğitimi alırken akademideki moda Sümer, Hitit ve Asur tarihçiliği üzerine çalışmak olsa da Osmanlı tarihini kendine çalışma alanı olarak seçti. Tam da bu nedenle Osmanlı tarihine dair çok önemli eserleri toplamaya başladı. Chicago Üniversitesinde çalıştığı tarihlerde kişisel kütüphanesini büyütmeyle devam etti. Bir yanıyla çalışma atölyesi, bir yanıyla da kütüphanesi olan evinin kitapla dolup taşıdığı biliniyor. İnalçık Hocanın kütüphaneye dönüşmüş evindeki çalışma rutinini Emine Çaykara şu cümlelerle aktarıyor: "Evinde çalıştığı konularla ilgili kitap-

ları vardı; örneğin İstanbul kitapları yemek masasının üzerindeydi ve ben bu bölümü çok seviyordum. Dikdörtgen bir masa düşünün, üzeri her dönemden İstanbul'a dair kitap dolu, sandalyeleri de dahil. Odaları da aynı şekilde; Osman-gazi bölümü, II. Murad bölümü... Duvarlarda haritalar, raflarda sözlükler, eski ve temel yayınlar, her dilden kitaplar, ansiklopediler..."

Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümünü kurduğu 1993 yılı, aynı zamanda kütüphanesinin Türkiye'ye getirildiği tarihtir. İnalçık, Prof. Dr. Ali Doğramacı'nın davetini kabul edince, yaklaşık 60 yılda biriktirdiği kitap, dergi ve çok sayıda makaleden oluşan kütüphanesini de üniversiteye bağışladı. Akşin Somel'in aktardıklarından bu bağışın bir şartı olduğunu öğreniyoruz: "Halil Hocanın bir şartı vardı; Bilkent Kütüphanesi dahilinde kitap koleksiyonuna ayrı bir kısım tahsis edilmesini istiyordu. Bu koşul kabul edilmiş ve üniversite kütüphanesi içerisinde itinayla yalıtılmış, özel soğutucular tarafından havasının nem ve ısı ayarları milimi milimine sabit tutulan bir İnalçık Collection tesis edilmişti."

Chicago'dan Bilkent Üniversitesi-

ne taşınan bu kütüphanede, Osmanlı tarihi ile ilgili Osmanlıca, Farsça, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Almanca vs. dillerde 13 bini aşkın kitap, 2 bin adetten fazla yazarları tarafından imzalanıp İnalçık'a iletilmiş makale, yaklaşık 5 bin civarında dünyanın pek çok yerinden ve araştırma enstitüsünden gelen dergi var.

İnalçık Hocanın hayatı boyunca topladığı, biriktirdiği bu kitaplar hâlâ Türkiye'nin genç araştırmacılarının, akademisyenlerinin ufkunu açmaya devam ediyor. **Z**

KAYNAKÇA

- 1 Güliz Aslan, "100 Yaşındaki Bilge Halil İnalçık: Bu Sıkıntılı Devir Gezecek", *Hürriyet Pazar*, 13 Eylül 2015.
- 2 Çağdaş İslim, "Halil İnalçık Bana Nasıl Uçacağına Tarif Etti", 2016, <http://bianet.org>. (Erişim Tarihi: 8 Ekim 2020).
- 3 Hasan Mert Kaya, "Bir Tarih Çınarı Halil İnalçık", *Skylife*, 325, s. 96-104.
- 4 Phyllis Lapon Erdoğan, *Bir Kütüphanenin Hikayesi Bilkent Üniversitesi Kütüphanesinin Yirmi Yılı*, İstanbul: Hiperlink, 2011.